

ด้านสังคม

09

พัฒนาประเทศสู่สังคมคุณภาพ สร้างหลักประกันทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ให้แก่คนกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส เพิ่มบทบาทของชุมชนในการบริหารจัดการตนเอง และเสริมสร้างพลังทางสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ การสร้างสังคมคุณภาพ โดยการทำให้คนไทยมีหลักประกันทางรายได้ในวัยเกษียณที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ สังคมไทยเป็นสังคมแห่งโอกาสและไม่แบ่งแยก ภาครัฐมีข้อมูลและสารสนเทศด้านสังคมที่บูรณาการทุกหน่วยงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ ชุมชนและท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง โดยสามารถจัดการตนเองและทำงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ได้และคนไทยมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น โดยในแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมฉบับเดิม ที่กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป ไว้จำนวน 5 เรื่อง ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายประจำปี 2563 ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ทั้ง 5 เรื่อง ได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน 4 เรื่องและประเด็นปฏิรูป และอีก 1 เรื่องและประเด็นปฏิรูปเป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยแสดงรายละเอียดความเกี่ยวข้องของเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) กับกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สรุปได้ดังนี้

สถานะการบรรลุเป้าหมาย ปี 2563	เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม)	กิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
0901	การปฏิรูปการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม	BR0901 การปฏิรูปการมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ
0902	การปฏิรูปกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม	BR0902 การปฏิรูปผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
0903	การปฏิรูปการจัดการข้อมูล และองค์ความรู้ด้านสังคม	BR0903 การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง
0904	การปฏิรูประบบสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง	BR0904 การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง
0905	การปฏิรูปการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ การรับรู้และการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม	BR0905 การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน

— เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่นำมาดำเนินการต่อเนื่องผ่านกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

--- เรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม ที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

สรุปการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบค่าเป้าหมาย	
		ปี 2564	ปี 2565
CR09G01	มีระบบการออมทั้งภาคสมัครใจ และภาคบังคับแก่ประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณ	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1 มีระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมายเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายในปี 2565 โดยช่วงที่ผ่านมา (ร่าง) พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2564 ได้อนุมัติหลักการของ (ร่าง) พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ แต่อย่างไรก็ตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ยังต้องผ่านกระบวนการพิจารณาโดยรัฐสภาก่อนมีผลบังคับใช้ต่อไป และในส่วนของ การส่งเสริมให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการออมอย่างต่อเนื่อง ที่ผ่านมามีคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ มีมติเห็นชอบให้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. 2554 ให้มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบกับเป้าหมาย	
		ปี 2564	ปี 2565
CR09G02	อปท. มีข้อมูลทางสังคมในพื้นที่ เพื่อนำมาใช้จัดระบบสวัสดิการสังคม (Social Safety Net) ที่สอดคล้อง และตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2 มีระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมายเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 โดยช่วงที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินโครงการ เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านสังคม อาทิ กรมการปกครองได้ดำเนินโครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ (Tambon Smart Team) เพื่อจัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาข้อมูลของหน่วยงานรัฐยังคงมีการจัดเก็บในลักษณะต่างคนต่างเก็บ มีความซ้ำซ้อนและกระจัดกระจาย ไม่เป็นเอกภาพ ขาดการเชื่อมโยง ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐเองไม่สามารถนำข้อมูลมาบูรณาการการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รหัส	เป้าหมาย	สถานะการบรรลุเป้าหมาย เทียบกับเป้าหมาย	
		ปี 2564	ปี 2565
CR09G03	ชุมชนในเขตเมืองมีความเข้มแข็ง และมีโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐอย่างเท่าเทียม อันจะนำไปสู่ความเสมอภาคในสังคม	2564	2565

สถานะการบรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 3 มีระดับบรรลุค่าเป้าหมายแล้วเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายปี 2564 และปี 2565 โดยปัจจุบันระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. 2564 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2564 ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามเป้าหมายแผนขับเคลื่อนฯ

สาระสำคัญของกิจกรรม Big Rock และสรุปสถานะการดำเนินงาน ประจำปี 2564

BR0901	กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
 กค.	มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการออมทั้งภาคสมัครใจและภาคบังคับแก่แรงงานทั้งในและนอกระบบ โดยการออกกฎหมายและปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณและเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยปรับปรุงจากประเด็นปฏิรูปเรื่องการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม ที่มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำของระบบหลักประกันทางสังคมที่มีอยู่ในปัจจุบัน	😊 ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดในแผนขับเคลื่อนฯ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2564 อนุมัติหลักการ (ร่าง) พ.ร.บ. กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้พิจารณาในประเด็นอายุของลูกจ้างในการเป็นสมาชิกกองทุนฯ ได้ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายเกี่ยวกับการเกษียณอายุ และในส่วน of แนวทางการปรับกฎระเบียบ กองทุนการออมแห่งชาติและกองทุนประกันสังคมปัจจุบัน อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาแนวทางการปรับปรุงกฎหมายของกองทุนการออมแห่งชาติ
BR0902	กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
 มท.	มุ่งเน้นการผลักดันให้ชุมชนมีฐานข้อมูลกลางระดับพื้นที่ที่เปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อให้ทุกภาคส่วน สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ และเพื่อให้บุคคลและชุมชนสามารถเข้าถึงคลังข้อมูลสำหรับการประกอบอาชีพ ที่รวดเร็ว น่าเชื่อถือ และมีอาชีพเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการต่อยอดจากประเด็นการปฏิรูปเรื่องการจัดข้อมูล และองค์ความรู้ทางสังคมที่เดิมให้ความสำคัญกับบทบาทของหน่วยงานท้องถิ่นในการจัดเก็บข้อมูลด้านสังคม	😊 ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดในแผนขับเคลื่อนฯ โดยที่ผ่านมารวมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีการจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2564 โดยมีอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นประธานคณะทำงาน เพื่อจัดประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน นอกจากนี้ได้มีการดำเนินโครงการเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านสังคม อาทิ กรมการปกครองได้ดำเนินโครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ (Tambon Smart Team) เพื่อจัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ

BR0903	กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
 พม.	มุ่งพัฒนากระบวนการขึ้นทะเบียนคนพิการเพื่อให้กลุ่มคนพิการสามารถเข้าถึงการจดทะเบียนและออกบัตรประจำตัวคนพิการโดยง่ายและครอบคลุมความพิการทุกประเภท โดยเฉพาะการให้บริการ ณ สถานพยาบาล ซึ่งเป็นสถานที่ที่คนพิการต้องเข้ามารักษาตัวเป็นประจำ และรับเอกสารรับรองความพิการ ซึ่งจะช่วยให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือเมื่อมีความพิการ เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว และลดโอกาสที่จะเกิดการตกหล่นจากระบบการขึ้นทะเบียนคนพิการ ซึ่งเป็นการปรับปรุงจากประเด็นปฏิรูปการช่วยเหลือและเพิ่มขีดความสามารถให้แก่กลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม	😊 ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดในแผนขับเคลื่อนฯ โดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปฯ ในหลายประเด็น อาทิ การปรับคำนิยาม “คนพิการ” ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกหน่วยงาน ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานสถิติแห่งชาติ การปรับปรุงประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ พ.ศ. 2552 โดยทบทวนการกำหนดประเภทความพิการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกณฑ์ประเภทความพิการให้มีคำนิยามเป็นมาตรฐานเดียวกัน และการจัดทำระบบการเชื่อมโยงข้อมูลด้านสิทธิ สวัสดิการคนพิการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมการปกครอง สปสช. ผ่านฐานระบบข้อมูลบุคคล Linkage Center กรมการปกครอง และมีแผนการขยายหน่วยเชื่อมโยงข้อมูลเพิ่มเติม (ภายในปี 2565) ประกอบด้วย กรมการกงสุล กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงการคลัง องค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศ กรมสรรพากร และกระทรวงสาธารณสุข ในส่วนของข้อมูลประวัติสุขภาพ เป็นต้น

BR0904	กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สาระสำคัญ	สถานะการดำเนินงาน
 มท.	มุ่งผลักดันให้เกิดเครื่องมือส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนโดยเฉพาะชุมชนในเขตเมือง ผ่านการออกกฎหมายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเอง และมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชน โดยเปิดโอกาสให้กลไกคณะกรรมการชุมชนสามารถระดมทุนและบริหารจัดการทรัพยากรของชุมชนด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของชุมชนได้โดยตรงและรวดเร็ว อันจะนำไปสู่การสร้างภาพรวมที่ดีและการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยการปรับปรุงจากประเด็นปฏิรูป การพัฒนาระบบโครงสร้างเสริม	😊 ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดในแผนขับเคลื่อนฯ โดยปัจจุบันระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. 2564 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2564 และอยู่ระหว่างการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสำหรับคณะกรรมการชุมชนในรูปแบบ e-book

BR0904

กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง

หน่วยงาน
รับผิดชอบหลัก

สาระสำคัญ

สถานะการดำเนินงาน

ชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่สะท้อนถึงการขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตนเองของชุมชนโดยเฉพาะชุมชนในเขตเมือง

BR0905

กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน

หน่วยงาน
รับผิดชอบหลัก

สาระสำคัญ

สถานะการดำเนินงาน

สททช.

มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชนโดยคำนึงถึงการปรับปรุงกลไกพื้นฐานในการกำหนดหรือคำนวณมูลค่าที่ดินและทรัพย์สินที่รัฐจัดให้กับประชาชน ควบคู่กับการจัดระบบแลกเปลี่ยนซื้อที่ดินโดยรัฐ การทดแทนค่าที่ดิน การตรวจสอบ การปรับปรุงหนี้สินโดยใช้ที่ดินเป็นหลักทรัพย์ การตกทอดทางมรดก ฯลฯ ตามกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม

ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดในแผนขับเคลื่อนฯ โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (สททช.) และหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ ได้แก่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) กรมธนารักษ์ และสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินโครงการ/กิจกรรม เพื่อตอบเป้าหมายย่อยทั้ง 5 เป้าหมายย่อยเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการดำเนินการเป็นไปตามแผนที่ได้เสนอไว้ โดยมีกิจกรรมการบริหารจัดการที่ดินแก่เกษตรกรรายย่อย และผู้ด้อยโอกาส กิจกรรมการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน ดำเนินการโดย ส.ป.ก. และการดำเนินการสำรวจข้อมูล และปรับปรุงราคาประเมินที่ดินกรุงเทพฯ และในภูมิภาคดำเนินการโดยกรมธนารักษ์

สถานะการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย 4 ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
1. (ร่าง) พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ.		✓	เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2564 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการ (ร่าง) พ.ร.บ.กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้พิจารณาในประเด็นอายุของลูกจ้างในการเป็นสมาชิกกองทุนฯ ได้ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายเกี่ยวกับการเกษียณอายุ และเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2564 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่าง พ.ร.บ. กบช. ครั้งแรกด้วย
2. แก้ไขระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการฯ พ.ศ. 2556 ข้อ 6		✓	อยู่ระหว่างการทบทวนระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนคนพิการและการกำหนดเจ้าหน้าที่ ผู้รับขึ้นทะเบียนคนพิการ การกำหนดสิทธิหรือการเปลี่ยนแปลงสิทธิของคนพิการ และการขอสละสิทธิของคนพิการ
3. ร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ.	✓		ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564
4. ร่างกฎกระทรวงออกตามความในมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกร พ.ศ. 2518 และกฎหมายอื่นที่สร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน		✓	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ดำเนินการศึกษาและปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยศึกษาวิเคราะห์พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 36/2518 เรื่องมาตรการในการแก้ไขปัญหาคารบครองที่ดินในเขต ส.ป.ก. โดยมีขอบด้วยกฎหมาย และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 31/2560 เรื่อง

รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการจัดทำ/ปรับปรุง	แล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	หมายเหตุ
			การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ และได้ศึกษาวิเคราะห์ เสนอแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สอดคล้องกับกฎหมายและแผนระดับต่าง ๆ และเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศที่ได้มีการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำและปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน รวมถึงจัดทำรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 36/2559 และรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 31/2560 ส.ป.ก. ได้บันทึกสรุปวิเคราะห์ประกอบร่างพระราชบัญญัติ และจัดทำข้อเสนอสำหรับ ส.ป.ก. เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามบริบทของการปรับปรุงพัฒนากฎหมาย รวมทั้งจัดทำสรุปรายมาตราของร่างพระราชบัญญัติ และข้อมูลตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ตารางเปรียบเทียบคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 36/2559 และคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 31/2560 กับร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างของสาระสำคัญโดยมีเหตุผลประกอบด้วย

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

1. การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอ และครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ

ในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการออม ที่ผ่านมามีประชาชนบางกลุ่มที่ขาดความรู้ความเข้าใจ ด้านการออมเพื่อการเกษียณ เนื่องจากได้รับข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอ รวมทั้งการขาดฐานข้อมูลของกลุ่มแรงงานนอกระบบ ทำให้การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทำได้ยาก เนื่องจากกลุ่มแรงงานมีการกระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ ประกอบกับผลกระทบของการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ต่อเนื่องอย่างยาวนาน ทำให้แรงงานในระบบที่มีความเสี่ยงจากการตกงานและถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยีมากขึ้น และแรงงานนอกระบบที่ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบาง ทั้งจากรายได้ที่ต่ำ ไม่แน่นอนและไม่มีสวัสดิการคุ้มครองครอบคลุมในหลายกรณี ประสบปัญหามากยิ่งขึ้น

2. การผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคม และคลังความรู้ในระดับพื้นที่

ที่ผ่านมา ข้อมูลของหน่วยงานรัฐมีการจัดเก็บในลักษณะต่างคนต่างเก็บ มีความซ้ำซ้อนและกระจาย ไม่เป็นเอกภาพ ขาดการเชื่อมโยง ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐเองไม่สามารถนำข้อมูลมาบูรณาการการทำงานร่วมกัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ การนิยามและคำจำกัดความของแต่ละหน่วยงานมีความไม่สอดคล้องและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานยึดบทบาทภารกิจของตนเป็นหลัก ทำให้การนำข้อมูลไปใช้เกิดความสับสนในการให้ความช่วยเหลือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการและร่วมกำหนดคานียามให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะคานียามในหมวดของกลุ่มเปราะบางที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่ต้องเร่งให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับการจัดเก็บข้อมูลที่สามารถบูรณาการและใช้ร่วมกันได้ เพื่อลดการเก็บข้อมูลและใช้งบประมาณที่ซ้ำซ้อน โดยให้มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลภาครัฐให้เป็นเอกภาพ ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติงาน รวมทั้งปรับกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการเชื่อมโยง และเปิดเผยข้อมูล สื่อสารเรื่องกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อบุคลากรภาครัฐอย่างชัดเจน ตลอดจนบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

3. การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง

การสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับชุมชนเมืองยังคงเป็นประเด็นที่มีความท้าทาย โดยเฉพาะการสร้างให้เกิดการรวมพลังของชุมชนในการร่วมกันจัดการปัญหาและความท้าทายใหม่ ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต ดังนั้น จึงยังจำเป็นต้องมีกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบพร้อมมีการติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ของตน พร้อมทั้งสามารถรักษาสถิติการณ์เฉพาะถิ่นและสามารถอยู่ร่วมกันกับโลกอนาคตที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปได้

CR09G01 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 1

มีระบบการออมทั้งภาคสมัครใจและภาคบังคับแก่ประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ระดับความสำเร็จของการออกกฎหมายร้อยละ 50 โดย (ร่าง) พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎกระทรวงเรื่องสิทธิประโยชน์ของสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติดำเนินการแล้วเสร็จ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

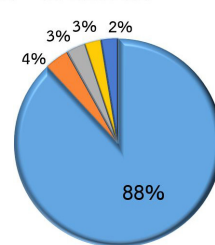
ระดับความสำเร็จของการออกกฎหมายร้อยละ 100 โดย (ร่าง) พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติฯ ได้รับการปรับปรุง/แก้ไขในประเด็นสิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัย ส่งผลให้เกิดภาระทางการเงินและการคลังในการดูแลกลุ่มผู้สูงอายุ รวมทั้งอัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุต่อประชากรวัยทำงานของประเทศไทยก็เพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน ในขณะที่ สถานการณ์ด้านการออมเงิน ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 พบว่าจำนวนเงินออมของคนไทยอยู่ในระดับถดถอย ปัจจุบันประเทศไทยมีบัญชีเงินฝากทั้งหมด 97.12 ล้านบัญชี โดยกลุ่มแรงงานมีความเปราะบางมากขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงการระบาดครั้งแรก สะท้อนจากข้อมูลยอดคงค้างเงินฝากต่อบัญชีที่มีมูลค่าต่ำกว่า 50,000 บาท ในเดือนมิถุนายน 2564 ลดลงร้อยละ 4.14 จากเดือนธันวาคม 2562 และมีแนวโน้มลดลง อันเกิดจากผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและวิกฤติโควิด-19 ที่ทำให้ประชาชนขาดความสามารถในการหารายได้ มีรายได้ไม่แน่นอน ทำให้ขาดเงินออมและถึงขั้นมีเงินออมไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในบั้นปลายของชีวิต ดังนั้น รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวางแผนการออมเงินเพื่อวัยเกษียณไว้ตั้งแต่ยังอยู่ในวัย

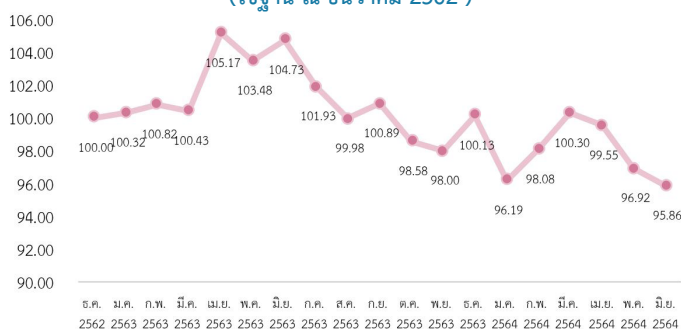
เงินฝากในบัญชีธนาคาร

■ ไม่เกิน 50,000 บาท ■ 50,000-100,000 บาท ■ 100,000-200,000 บาท
■ 200,000-500,000 บาท ■ เกิน 500,000 ขึ้นไป

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย ข้อมูล ณ กันยายน 2564

ดัชนีมูลค่ายอดคงค้างเงินฝากต่อบัญชีไม่เกิน 50,000 บาท (ใช้ฐาน ณ ธันวาคม 2562)

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

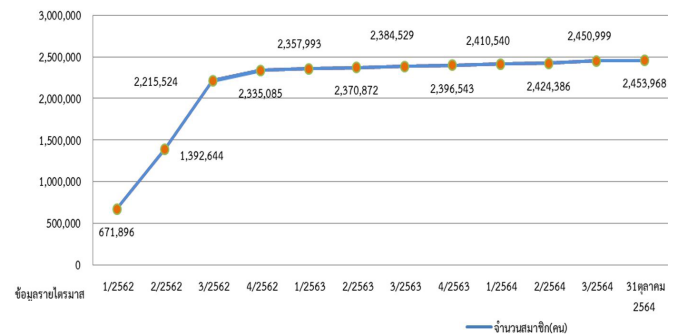
ทำงาน (15-60 ปี) ทั้งส่วนของแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม โดยใช้แรงจูงใจ (Incentive) ในรูปแบบต่าง ๆ และต้องเร่งขยายระบบการออมที่มีอยู่ให้ครอบคลุมครบทุกกลุ่มเป้าหมาย

การดำเนินงานที่ผ่านมา หน่วยงานภาครัฐดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการออมอย่างต่อเนื่อง โดยกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) มีจำนวนสมาชิกประมาณ 2.4 ล้านคน ที่ผ่านมา คณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ มีมติเห็นชอบการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. 2554 ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นทั้งในเรื่องการขยายอายุของสมาชิก การบูรณาการดำเนินงานร่วมกับสิทธิประกันสังคม มาตรา 40 (2) และ 40 (3) ตลอดจนการพิจารณาปรับเงินบำเหน็จก่อนเสียชีวิต ในกรณีที่สมาชิกมีความประสงค์จะใช้เงินก้อน เมื่อทำการออมครบตามเงื่อนไข ขณะที่การปรับปรุงกฎกระทรวง มีแนวทางในการเสนอปรับปรุงเพดานเงินสะสมและเงินสมทบของสมาชิกจาก 13,200 บาทต่อปี เป็น 30,000 บาทต่อปี เงินสมทบภาครัฐสูงสุด 1,800 บาท ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ กอช. แล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงการคลังเกี่ยวกับผลกระทบทางภาระการเงินการคลังของประเทศไทยในอนาคต นอกจากนี้ กอช. ได้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงมหาดไทย ในการขยายจำนวนสมาชิก โดยในอนาคตจะขยายการดำเนินงานไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขณะที่การดำเนินการกับกลุ่มนักศึกษา ได้มีการทำบันทึกความร่วมมือกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อบรรจุวิชาการวางแผนทางการเงินไว้ในหลักสูตรการศึกษา และขยายผลไปยังกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป โดยร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และสถาบันการศึกษาเอกชนทั้งในและนอกระบบ เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม

ในส่วนของการผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. เพื่อให้แรงงานในระบบมีรายได้หลังเกษียณที่เพียงพอ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2564 อนุมัติหลักการของ (ร่าง) พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้งหนึ่งก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

จำนวนสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติ

ที่มา: กองทุนการออมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง

ประเด็นท้าทายที่ส่งต่อการบรรลุเป้าหมาย จากการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าสู่ระบบการออม พบว่า ยังมีประชาชนบางกลุ่มที่ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการออมเงินเพื่อการเกษียณ โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานนอกระบบ ผลผลิตจากการออมของ กอช. ไม่จูงใจให้เกิดการสมัครสมาชิก อาทิ เงินสะสมและเงินสมทบ ยังไม่จูงใจรวมถึงมีความซับซ้อนและเข้าใจยาก สมาชิก กอช. ได้รับข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอ และไม่ค่อยเข้าใจรายละเอียดในผลิตภัณฑ์การออมของ กอช. รวมทั้งขาดฐานข้อมูลของกลุ่มแรงงานนอกระบบ ทำให้การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทำได้ยาก เนื่องจากมีความกระจุกกระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ นอกจากนี้ ผลกระทบของการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ต่อเนื่องอย่างยาวนาน จำเป็นต้องมีมาตรการที่เจาะจงให้ความช่วยเหลือแรงงานที่ได้รับผลกระทบ ทั้งแรงงานในระบบที่มีความเสี่ยงจากการตกงานมากขึ้นและถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยี และแรงงานนอกระบบที่ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบาง ทั้งจากรายได้ที่ต่ำและไม่แน่นอน ไม่มีสวัสดิการคุ้มครองครอบคลุมในหลายกรณี การออมเงินน้อยและมีปัญหาหนี้สิน ซึ่งกลุ่มแรงงานนอกระบบที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก กอช. มีเพียง 2.4 ล้านคน เมื่อเกิดความเสี่ยงหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด จะได้รับผลกระทบมากกว่ากลุ่มอื่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย การดำเนินงานในระยะต่อไป ควรให้ความสำคัญกับการขยายฐานสมาชิกให้มากยิ่งขึ้น เพิ่มช่องทางการเข้าถึงสำหรับผู้ที่ไม่สามารถโทร โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานนอกระบบ ให้มีระบบการออมเพื่อการชราภาพทั้งในรูปแบบเงินบำนาญและบำเหน็จโดยไม่ตัดสิทธิทางใดทางหนึ่ง และส่งเสริมการออมร่วมกันระหว่างประชาชนและรัฐบาล การขยายเขตแดนของเงินสมทบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์การออม เพื่อสร้างแรงจูงใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์แก่สมาชิก ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อกฎหมายเกี่ยวกับทางเลือกของสมาชิกที่เปิดกว้างมากขึ้น รวมทั้งบูรณาการระบบฐานข้อมูลและการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความซับซ้อนและตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ตรงจุด

นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการสร้างความรู้และสร้างความเข้าใจเรื่องการวางแผนทางการเงินให้ครอบคลุมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณโดยให้ประชาชนมีเงินออมที่เพียงพอวางแผนทางการเงินได้ เกิดความมั่นคงทางการเงิน และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

CR09G02 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 2

อปท. มีข้อมูลทางสังคมในพื้นที่ เพื่อนำมาใช้จัดระบบสวัสดิการสังคม (Social Safety Net) ที่สอดคล้องและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ระดับความสำเร็จของการจัดทำฐานข้อมูลทางสังคมระดับพื้นที่ร้อยละ 50 โดยฐานข้อมูลได้รับการออกแบบระบบการจัดเก็บข้อมูลที่สามารถบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วเสร็จ

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ระดับความสำเร็จของการจัดทำฐานข้อมูลทางสังคมระดับพื้นที่ร้อยละ 100 โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทางสังคมในระดับพื้นที่และคลังข้อมูลด้านอาชีพ

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้เปราะบางจากข้อมูลการจ่ายเงินเยียวยากลุ่มเปราะบางของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ณ วันที่ 20 กรกฎาคม 2563 จำนวน 13,143,079 คน และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มคนเปราะบางตกหล่นจากการให้ความช่วยเหลือภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 48.33 ประกอบด้วย (1) **กลุ่มคนพิการ** โดยที่มีความช่วยเหลือที่ต้องการมากที่สุดคือการสนับสนุนผู้ช่วยคนพิการการกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ และการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ นอกจากนี้ พบว่า ยังมีคนพิการร้อยละ 55.6 ไม่ได้จดทะเบียนคนพิการ โดยมาจากหลายสาเหตุ ทั้งการที่ไม่ต้องการจดทะเบียน (รวมไม่คิดว่าตนเองพิการ) ความพิการไม่อยู่ในระดับที่จดทะเบียนได้ การไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจดทะเบียน ไม่มีคนพาไป และเดินทางไม่สะดวก อีกทั้งปัญหาสำคัญของการขึ้นทะเบียนคนพิการมีสาเหตุหลักมาจากการกำหนดคำนิยาม “คนพิการ” ที่ปัจจุบันมีความแตกต่างกันแต่ละหน่วยงาน ขณะที่กระบวนการขึ้นทะเบียนคนพิการต้องผ่านการวินิจฉัยโดยแพทย์และขึ้นทะเบียน

สัดส่วนกลุ่มคนเปราะบางที่ได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

กับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้ได้รับเอกสารรับรองความพิการตามกฎหมายส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ รวมทั้งการขึ้นทะเบียนคนพิการตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงฯ มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ใช้เอกสารเป็นจำนวนมาก (2) **กลุ่มผู้สูงอายุ** ยังพบผู้ตกสำรวจและยังไม่ได้รับสวัสดิการเบี้ยผู้สูงอายุในแหล่งชุมชนต่าง ๆ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุที่ยังไม่ได้ลงทะเบียนดังกล่าวเพิ่มเติมเพื่อขอรับการสนับสนุนสวัสดิการต่าง ๆ ตามสิทธิ์ต่อไป และ (3) **กลุ่มเด็กแรกเกิดในครอบครัวยากจน** พบว่า ร้อยละ 30 ยังเข้าไม่ถึงสวัสดิการเงินอุดหนุนของรัฐ

นอกจากนี้ ส่วนราชการต่าง ๆ มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลและองค์ความรู้ด้านสังคม เช่น (1) การจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลทุกมิติที่จัดเก็บโดยหน่วยงานระดับพื้นที่ เพื่อนำมาจัดทำแผนพัฒนาในพื้นที่ตามนโยบาย One Plan (2) การจัดทำและพัฒนาระบบพัฒนาคณแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP) ซึ่งเป็นระบบ Big Data ของภาครัฐเพื่อการแก้ปัญหาความยากจนที่สามารถระบุปัญหาความยากจนหลายมิติได้ถึงระดับบุคคล โดยในปัจจุบันได้มีการเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีข้อมูลเลขบัตรประชาชน 13 หลัก อาทิ ข้อมูลจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ประกอบด้วย ทะเบียนคนพิการ ข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีข้อมูลการรับเบี้ยคนพิการและผู้สูงอายุ ข้อมูลสิทธิการรักษาพยาบาลจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพ (สปสช.) และข้อมูลทะเบียนราษฎร์ (กรมการปกครอง) และอยู่ระหว่างบูรณาการข้อมูลกับส่วนราชการอื่น ๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนข้อมูลตามมิติต่าง ๆ ด้วย โดยในปัจจุบันระบบ TPMAP ครอบคลุมจำนวนประชากรจำนวน 60 กว่าล้านคน จากจำนวนทะเบียน

ราษฎร์ของสำนักทะเบียนกลาง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 (3) โครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ (Tambon Smart Team) เป็นการจัดเก็บข้อมูลในระดับเขตการปกครองที่เล็กที่สุด (ระดับหมู่บ้าน) โดยการจัดเก็บข้อมูลผ่านระบบคอมพิวเตอร์ และจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ พร้อมสำหรับการนำมาใช้งานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ซึ่งผู้บริหารหรือส่วนราชการสังกัดกรมการปกครองในแต่ละพื้นที่สามารถดึงข้อมูลพื้นฐานหรือข้อมูลเฉพาะด้านเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา รวมถึงการนำข้อมูลที่จัดเก็บเหล่านั้นมาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ ทั้งแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนาอำเภอ ซึ่งแผนเหล่านี้จะเป็นแผนที่เริ่มต้นจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่นำมาเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค และประเทศ ให้สามารถขับเคลื่อนประเทศไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

การดำเนินงานที่ผ่านมา การผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ในช่วงปี 2564 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินโครงการ เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านสังคม อาทิ กรมการปกครองได้ดำเนินโครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ (Tambon Smart Team) โดยการจ้างประชาชนในตำบล อำเภอ ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 7,255 ตำบล เพื่อจัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ ที่มีประสิทธิภาพสำหรับการวางแผนพัฒนาพื้นที่ในทุกกระดับ ตั้งแต่การพัฒนาหมู่บ้าน/เขตชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และการพัฒนาในระยะยาว และใช้เป็นฐานข้อมูลกลางที่เปิดเผยต่อสาธารณชน (Single opened-data system) ให้ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมต่าง ๆ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันในข้อมูลเดียวกัน ขณะเดียวกันกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อยู่ระหว่างดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) โดยได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากโครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ นอกจากนี้ **การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง** ในส่วนของการกำหนดนิยาม “คนพิการ” นั้น ปัจจุบันได้มีการกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการเชิงการแพทย์ (Medical Model) รวมถึงทำการศึกษาประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการเชิงสังคม (Social Model) เพิ่มเติม และศึกษาสิทธิและสวัสดิการสำหรับกลุ่มที่มีแนวโน้มจะมีความพิการ โดยมีการพัฒนาระดับการให้บริการคนพิการแบบดิจิทัลด้วยการให้มีศูนย์บริการคนพิการแบบเบ็ดเสร็จในโรงพยาบาล โดยร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขแล้ว 16 แห่ง และให้การใช้บัตรคนพิการผ่านระบบ Mobile Application นอกจากนี้ ยังมีการเชื่อมโยงสิทธิสวัสดิการของคนพิการกับ 6 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานประกันสังคม กรมการปกครอง (สำนักทะเบียนราษฎร) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (คนพิการที่กู้ยืมเรียน) กรมบัญชีกลาง (สวัสดิการเบี้ยคนพิการ) และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ) รวมทั้งแก้ไขระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ พ.ศ. 2556 เช่น การไม่ใช้สำเนาเอกสาร การออกบัตรให้คนพิการ การกำหนดบัตรหมดอายุ เป็นต้น นอกจากนี้ ในส่วนของกลุ่มเปราะบางที่เป็นเกษตรกร ได้มีการ**ปฏิรูปการสร้างมูลค่าที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน** โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (สคทช.) และหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ อาทิ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) กรมธนารักษ์ และสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อตอบเป้าหมายย่อยทั้ง 5 เป้าหมายย่อย ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนการปฏิรูป โดยมีกิจกรรมการบริหารจัดการที่ดินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส กิจกรรมการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน ดำเนินการโดย ส.ป.ก. และการดำเนินการสำรวจข้อมูลและปรับปรุงราคาประเมินที่ดินกรุงเทพฯ และในภูมิภาค ดำเนินการโดยกรมธนารักษ์

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย ข้อมูลของหน่วยงานรัฐ มีการจัดเก็บในลักษณะต่างคนต่างเก็บ มีความซ้ำซ้อนและกระจัดกระจาย ไม่เป็นเอกภาพ ขาดการเชื่อมโยง ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐเองไม่สามารถนำข้อมูลมาบูรณาการการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดปัญหาการจัดสรรสวัสดิการที่ซ้ำซ้อน อีกทั้งการจัดเก็บข้อมูลยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทำให้มีกลุ่มเป้าหมายที่ตกหล่นจากการให้ความช่วยเหลือภาครัฐ รวมทั้งไม่ทราบพิกัดของกลุ่มเป้าหมายที่มีการตกหล่นจากการสำรวจ จึงจำเป็นต้องให้มีการบูรณาการข้อมูลจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน เพื่อเร่งจัดเก็บข้อมูลบุคคลเหล่านั้นให้เข้ามาอยู่ในระบบ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถวิเคราะห์ให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสมกับความต้องการต่อไป นอกจากนี้ การนิยามและคำจำกัดความของแต่ละหน่วยงานมีความไม่สอดคล้องและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานยึดบทบาทภารกิจของตนเป็นหลัก ทำให้การนำข้อมูลไปใช้เกิดความสับสนในการให้ความช่วยเหลือ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการและร่วมกำหนดค่านิยมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะค่านิยมในหมวดของกลุ่มเปราะบางที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่ต้องเร่งให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับการจัดเก็บข้อมูลที่สามารถบูรณาการและใช้ร่วมกันได้ เพื่อลดการเก็บข้อมูลและใช้งบประมาณที่ซ้ำซ้อน โดยให้มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลภาครัฐให้เป็นเอกภาพ ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติงาน รวมทั้งปรับกระบวนที่เป็นอุปสรรคต่อการเชื่อมโยงและเปิดเผยข้อมูลสื่อสารเรื่องกระบวนที่เกี่ยวกับต่อบุคลากรภาครัฐอย่างชัดเจน ตลอดจนบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับประเภทข้อมูลที่ต้องจัดเก็บให้กับผู้ปฏิบัติได้เข้าใจเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลสอดคล้องกับสภาพปัญหาของพื้นที่ได้อย่างตรงจุด ทั้งนี้ ภาครัฐควรนำกลไกของศูนย์ฯ จัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ในระดับจังหวัด และระดับต่าง ๆ ประกอบด้วย ศจพ.จ. ศจพ.กทม. ศจพ.อ. ศจพ.ข. ศจพ.อปท. และทีมปฏิบัติการในระดับพื้นที่ เพื่อใช้เป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างตรงจุดมากขึ้นทั้งในระดับบุคคลและระดับครัวเรือนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

CR09G03

ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ 3

ชุมชนในเขตเมืองมีความเข้มแข็งและมีโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐอย่างเท่าเทียม อันจะนำไปสู่ความเสมอภาคในสังคม

สถานการณ์ปี 2564

เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2564

ระดับความสำเร็จของการออกกฎหมาย ร้อยละ 50 โดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. ผ่านความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และระเบียบเกี่ยวกับชุมชน ของกรุงเทพมหานคร มีการพิจารณาทบทวน ปรับปรุง ในประเด็นเรื่องคณะกรรมการชุมชน ที่จะเอื้อต่อการสร้างชุมชนเมืองที่เข้มแข็ง

สถานการณ์ปี 2564

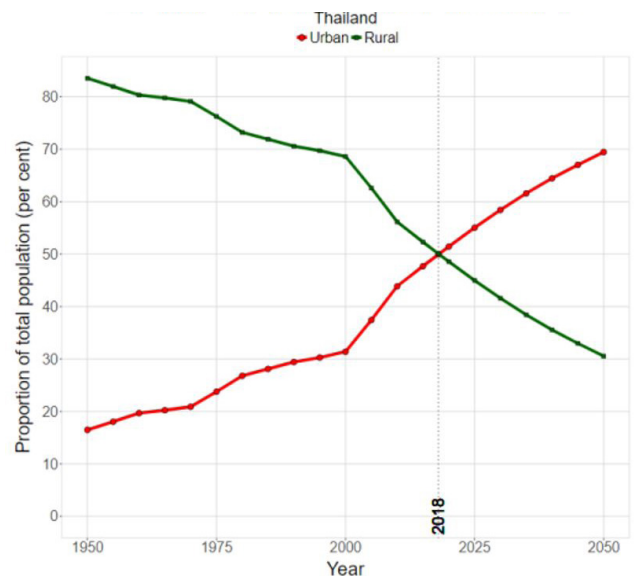
เทียบกับ ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565

ระดับความสำเร็จของการออกกฎหมายร้อยละ 100 โดยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาลนคร เทศบาลเมือง กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา มีการจัดตั้งตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์ในภาพรวมของผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์

ประเทศไทยมีการขยายตัวของความเป็นเมืองเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยปัจจุบันมีประชากรไทยกว่า 1 ใน 3 อาศัยอยู่ในเขตเมือง จากข้อมูลสถิติจำนวนประชากรจากการทะเบียนและร้อยละของผู้อยู่ในเขตเมือง กระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ.2563 พบว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองหรือเขตเทศบาลมีทั้งหมด 22,811,331 คน คิดเป็นร้อยละ 34.47 ของประชากรรวมทั้งประเทศ 66,186,727 คน และคาดว่า ในปี พ.ศ. 2593 ประชากรไทยกว่าร้อยละ 70 จะกลายเป็นคนเมือง¹ ซึ่งการขยายตัวของความเป็นเมืองจะเป็นหนึ่งตัวเร่งการเปลี่ยนผ่านทางเศรษฐกิจและสังคมในหลากหลายมิติ รวมถึงการเคลื่อนย้ายของประชากรที่ทำให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อตามมามากมาย อาทิ การขาดแคลนที่อยู่อาศัยและการขยายบริเวณแหล่งเสื่อมโทรม และ

Percentage of population in Urban and Rural areas

ที่มา: United Nations, 2018. Annual Percentage of Population at Mid-Year Residing in Urban Areas by Region, Subregion, Country and Area, 1950-2050.

¹ United Nations, 2018. Annual Percentage of Population at Mid-Year Residing in Urban Areas by Region, Subregion, Country and Area, 1950-2050.

ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและรายได้ เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน เพิ่มมากขึ้น ปัญหาการบริการจากภาครัฐที่ไม่ทั่วถึง ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้เกิดปัญหาสังคม ความยากจนและชุมชนแออัดที่เพิ่มมากขึ้นในพื้นที่เขตเมืองตามมา แม้ที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐจะดำเนินโครงการเพื่อแก้ปัญหาชุมชนเมืองบ้างแล้ว อาทิ สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้ดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองอย่างยั่งยืน การเคหะแห่งชาติได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่อยู่อาศัย 10 ปี (พ.ศ.2559 - 2568) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนเมือง อย่างไรก็ตาม ชุมชนเมือง ยังคงมีความเปราะบางและประสบปัญหาในหลายมิติ

อีกทั้ง การประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 14 (พ.ศ.2562) ยกเลิกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันในชุมชน ที่ยกระดับเป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร ยิ่งทำให้พื้นที่ที่มีความเป็นเมืองขาดกฎหมายรับรองให้มีกลไกภาคประชาชนในการขับเคลื่อนและแก้ไข ปัญหาชุมชนเมืองได้ด้วยตนเอง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องผลักดันให้เกิดการออกกฎหมายระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. และระเบียบเกี่ยวกับชุมชนของกรุงเทพมหานครที่จะเอื้อต่อการสร้างชุมชนเมืองที่เข้มแข็งในการจัดการ พัฒนา และสามารถพึ่งพาตนเองให้เข้มแข็งครอบคลุมในทุกมิติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา ในปี 2564 มีความคืบหน้าของการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในการบรรลุตามค่าเป้าหมายที่ให้ชุมชนในเขตเมืองมีความเข้มแข็งและมีโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐอย่างเท่าเทียม อันจะนำไปสู่ความเสมอภาคในสังคม ได้แก่ การออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ปัจจุบันได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. 2564 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2564 ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามเป้าหมายแผนขับเคลื่อนฯ Big rock นอกจากนั้น การดำเนินงานในระยะถัดไป ในปี 2565 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีแผนการดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสำหรับคณะกรรมการชุมชนในรูปแบบ e-book ซึ่งขณะนี้ได้แต่งตั้งคณะทำงานตามคำสั่ง สก. ที่ 301/2564 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2564 แล้ว และอยู่ระหว่างศึกษา วิเคราะห์ แนวทางปฏิบัติและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำเป็นร่างคู่มือการปฏิบัติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการชุมชน รวมถึงการกำหนดให้มีกลไกการติดตามผลการจัดตั้งชุมชนและประเมินศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน โดยตั้งเป้าหมายการมีระบบสารสนเทศในการติดตามและประเมินผลการจัดตั้งและปฏิบัติงานคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เทศบาลจำนวน 2,472 แห่ง เมืองพัทยา 1 แห่ง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการผลักดันให้มีการออกกฎหมายที่จะเป็นกลไกสนับสนุนให้ชุมชนในเขตเมืองมีความเข้มแข็งได้สำเร็จตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2565 แล้ว อย่างไรก็ตาม การสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับชุมชนเมืองยังคงเป็นประเด็นที่มีความท้าทาย โดยเฉพาะการสร้างให้เกิดการรวมพลังของชุมชนในการร่วมกันจัดการปัญหาและความท้าทายใหม่ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต ดังนั้น จึงยังจำเป็นต้องมีกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบพร้อมมีการติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ของตน พร้อมทั้งสามารถรักษาอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นและสามารถอยู่ร่วมกันกับโลกอนาคตที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย การเร่งดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสำหรับคณะกรรมการชุมชนเพื่อเป็นคู่มือปฏิบัติให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงควรมีกลไกการติดตามประเมินผลการจัดตั้งชุมชนและประเมินศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชนภายหลังจากการออกกฎระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาลฯ เพื่อมุ่งเน้นการส่งเสริมให้ชุมชนสามารถจัดการตนเองได้อย่างแท้จริง ตลอดจนควรส่งเสริมกระบวนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนเมืองแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วนตั้งแต่การร่วมวางแผน แก้ปัญหา และพัฒนาเมืองและอาจพิจารณาถึงการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาชุมชนเมืองในรูปแบบใหม่ ๆ อาทิ การจัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ทำกิจกรรมทางด้านสังคมควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการชุมชนของตนเองอย่างรอบด้าน พร้อมรับมือกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างเข้มแข็ง

